

kunde blive muligt engang i Tiden at bringe Offre, dersom vi igjen skulde blive kaldede til Krig for vor Existents, men den Dei, Fleertallet tilraader, fører ikke dertil, den fører netop til, at enhver enkelt Samsundsclasse stiller sig paa det Standpunkt, at det ene Menneske siger til det andet: Gaa Du nu denne Gang, jeg var med sidst, og det forekommer ikke Mindretallet, at man skal lade det komme dertil. — Jeg har nu anført nogle af de Grunde, som have bevæget Mindretallet til at holde paa sit Endringsforslag, og jeg skal foreløbig indskrænke mig hertil. Jeg skal ikke udtale mig om de Endringsforslag, Fleertallet har stillet; jeg antager det for en Selvfølge, at de, der ville stemme for Mindretallets Endringsforslag, ogsaa ville stemme imod Fleertallets. Det er efter min Mening det Vigtigste, at vi ved denne Forhandling blive enige om det Hovedprincip, der skal nedlægges i Loven; hvis Mindretallets Endringsforslag vedtages, saa kunne vi jo til Sagens 3die Behandling tage under nærmere Overveelse, om vi ville stille noget Forslag om Forandring i den Godtgjørelse, som de Vedkommende skulle have. Med disse Ord skal jeg tillade mig at anbefale Mindretallets Endringsforslag.

Indenrigsministeren: Jeg skal begynde med at udtale, at jeg ikke har Noget at indvende imod Fleertallets Endringsforslag til § 2, hvorimod jeg, støttende mig til min tidligere Udtalelse om denne Sag, aldeles bestemt maa modsætte mig Mindretallets Forslag. Det forekom mig, at den ærede Ordfører allerede udtalte, at det Væsentlige er, at denne Byrde, som er falden ulige paa de kjøreligtige Hartkornsbrugere, fordeles ligeligt paa disse, men at det langt mindre Væsentlige maa være, at den overføres fra dem, hvem den lovlig og retlig paahviler, til den almindelige Statskasse. Det ærede Mindretallets Ordfører udtalte den almindelige Sætning, at saadanne Byrder bør bæres af den samlede Befolkning, men jeg tillader mig at henvise til Loven af 17de November 1865 om Erstatning for Krigsskade i Sylland som Vidnesbyrd om, at denne Sætning ikke dengang fandt Anerkjendelse. Det vil vistnok være i de Herrers

friske Erindring, at der blandt Undtagelserne fra Krigsskadeserstatning i den nævnte Lov netop var Næringstax, hvilket havde en ganske overordentlig stor Betydning for enkelte Egne, og navnlig for enkelte Byer. Skjøndt Loven af 17de November 1865 iøvrigt var omfattende nok, udelukkede man dog særlig denne Art af Krigsbyrde fra Erstatning, og jeg henleder særlig Opmærksomheden paa dette enkelte Moment, fordi det forekommer mig, at man ved ikke dengang at erstatte Næringstax netop for en stor Deel har undladt at yde Erstatning til en Klasse af Statsborgere, som man nu gennem dette Lovforslag vil indbringe under Erstatningspligten for Kjøerlerne. Det er for mig utvivlsomt, at Næringstax som Følge af Krigen er faldet langt mindre tungt paa den Deel af Befolkningen, som har at bære Kjøreligtigheden, end paa de andre Dele af den, og det forekommer mig, at det ærede Thingderi maa kunne see idetmindste en Billighedsgrund til ikke nu at ville paalægge disse Folk Erstatning for en Byrde, der er dem fuldstændig uvedkommende.

Jeg veed meget vel, at ogsaa mange Landboere have lidt Næringstax, men jeg troer ikke, det vil kunne modsiges, at selve den Næringstax Natur, som Hartkornsbrugeren driver, medfører, at den Standsning i Handel og Wandel som Krigen fører med sig, falder langt mindre tungt paa ham end paa de øvrige næringsdrivende Borgere; thi Kornet groer, og Kreaturerne trives, enten der er Krig eller ikke. Det almindelige Princip, som det ærede Mindretal har villet fastslaae, nemlig at enhver Krigsbyrde skal falde ligeligt paa Befolkningen, har altsaa ikke indtil Dato været anerkjendt, og navnlig har det ikke været anerkjendt i Loven af 17de November 1865. — Endnu tør det maaskee være mig tilladt at gjøre opmærksom paa, at skjøndt den Erstatningssum, hvorom der her vil være Tale, ikke løber op til noget særdeles stort Beløb, er det dog en Sum, hvis Udredelse umiddelbart af Statskassen kunde være sølelig nok, og det forekommer mig ikke, at der, naar man tager samtlige Omstændigheder i Betragtning, er nogen Anledning til nu at ville lægge en Hartkornsbyrde over paa den almindelige Statskasse.